

“La trama criminal que m’agradaria explicar és l’assassinat del català”

Pau Vidal (Barcelona, 1967) publica en l’editorial Empúries la novel·la *Fronts oberts*, premi Marian Vayreda 2011, protagonitzada pel filòleg Miquel Camiller d’*Aigua bruta*, que ara intervé al costat dels mossos d’esquadra en la resolució d’un crim.

—Fronts oberts són els del protagonista, perquè en té més d’un: com a filòleg preocupat pel català que es parla i com a col·laborador dels mossos d’esquadra, als quals ensenya l’idioma, en la investigació d’un crim, no?

—És la seva relació professional amb el món. Ara fa de professor de català a l’Escola de Policia i alhora vol fer un llibre d’estil i no sap quina és la millor manera de fer la seva croada per salvar els mots en el sentit modern, no espruà.

—Però també en té com a ajudant de la policia en un cas concret.

—Sí. La gràcia és l’ambigüitat del títol. Perquè els fronts oberts són els de la investigació, exteriors a ell, i els seus, relacionats amb la llengua. I, a més, tindrà el front obert, en sentit literal, en caure d’una escala.

—Entre la seva obsessió per la llengua que es parla i la investigació criminal, la seva vida privada no té gaire protagonisme. No té moments seus. Per no alentar el relat?

—No, no. És per descriure un personatge amb tots els seus moments íntims condicionats per la seva obsessió per la llengua. És el típic personatge neuròtic que no podria mai festejar amb una noia que no fes els pronoms febles, perquè es posaria malalt. Quan vaig als instituts a fer sermons em demanen, sobretot les noies, que s’emboliqui amb la Julio. Però només pensar que després d’un clau li diria “fem un altre”, ja es destrempa.

—Però curiosament, o paradoxalment, aquesta obsessió per la llengua el fa un bon jan. Sembla un tros de pa.

—Té manies innòcues. Ara bé, la seva obsessió el fa una mica antisocial. La passió que sent per la llengua el converteix en un malalt. És un neuròtic innocu.

—Antisocial o solitari?

—Asocial. El contacte amb la gent el fa patir molt perquè li fa evident l’estat quasi terminal de la llengua i prefereix tractar amb éssers no vius, els llibres. Si un persona avui

té una certa preocupació per la llengua, parlar se li fa insuportable. I plantar-te davant un telenotícies és una tortura.

—En Miquel Camiller us deu servir per a desfogar-vos, per a no acabar neuròtic com ell, no?

—No, jo ja ho estic de neuròtic. Per això he publicat el llibre del català, *El català es cura*, editat a Barcanova, tot i ser només una tireta, una consulta ràpida, quan el que cal és anar a urgències.

—M’ha sorprès que el gos Neeskens protagonitzi l’arrencada de la novel·la i després desaparegui.

—Sí, s’hauria pogut convertir en una mascota seva, però he optat per la que apareix al final, un ocell tropical que es diu motmot. Sembla inventat però és real. El vaig trobar a Internet jugant amb mots incomplets. Si poses les primeres lletres, et surten llistes de paraules que comencen igual.

—Sabeu si el motmot es troba en risc d’extinció?

—No, però m’agradaria. Així podríem muntar la campanya “Salvem el motmot”.

—No teniu por que el lector es cansi de la neurosi lingüística del protagonista? Fins i tot els lectors que la comparteixen?

—Sí. De fet la meua editora, que té molt de seny, quan revisa l’original em fa rebaixar el percentatge de malaltia lingüística. Les notes que pren queden reduïdes a la meitat. Sí que em fa por. Però finalment ja s’arreglaran. Si hagués de rebaixar res, rebaixaria la part detectivesca.

—La trama és, per tant, el que us fa suar més?

—Sí. Com a lector convers a la novel·la negra agraeixo que les trames siguin enginyoses i enrevesades i que mantinguin ben alt l’interès del lector fins al final. A mi, la trama que m’agrada explicar és l’assassinat de la llengua. Però això no es considera una novel·la negra.

—Si us diguessin que hi ha castellanismes involuntaris al vostre llibre, què diríeu?

—És perfectament possible. La malaltia està tan avançada que ni tan sols els escriptors amb més consciència lingüística se n’escapen.

Pau Vidal publica una altra novel·la protagonitzada pel filòleg i detectiu Miquel Camiller, *Fronts oberts*.